

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegerdus Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Fiume ünnepélyes anektálása

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Viktor Emánuel király jelenlétében március másodikán meg végbe Fiume ünnepélyes anektálása.

Egy millió dollár kártérítés a Lusitaniáért

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: A német-amerikai választott bíróság kimondotta, hogy Németország az elsüllyesztett Lusitaniáért amerikai magánosoknak egymillió dollár kártérítéssel tartozik.

A pesli anlis em lak és szocialisták meggyezésése

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: Az ellenzék ma délben a nemzetgyűlés fogadótermében értekezletet tartott Rakovszky István elnöke mellett. Az értekezleten az összes ellenzéki pártok, köztük a fajvédők, legitimisták, köztársaságias és szociáldemokraták vettek részt. Csupán a demokráta párt megbízottai Ugron, Rassay és Bárczy tartották magukat távol az üléstől.

Többek felszólalása után megállapodtak, hogy az összes gazdasági, pénzügyi és szociális kérdésekben közös fronton harcolnak. Ezenkívül Szilágyi Lajos vezetésével vitarendező bizottságot küldenek ki. Végleges határozatot a pártértekezleteken hoznak.

Kiss Menyhért fajvédő képviselő bejelentette, hogy a fajvédők programjukból először kikapcsolják a zsidókérdést, hogy elősegítsék az ellenzéki pártok együttes állásfoglalását a kormánnyal szemben.

Ulain Ferenc, a Szózat szerkesztője lapjában cikket ír, melyben kijelenti, hogy a zsidókérdés kikapcsolásáról szó sem lehet, mert akkor elveszítenék a fajvédők létjogosultságukat. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a kormány megbuktatása céljából ne dicszenek ki bizonyos kérdéseket.

A szászok tiltakoznak a kamarában a magyar-barátság vádjá ellen

— Bukaresti tudósítók távirata —

A kamara mai ülésén Iteanu interpellált a gyógyszerek beszerzése ügyében.

Róth Ottó szász képviselő tiltakozik Bianu szenátornak az ellen a vádjá ellen, hogy a szász és sváb nép magyarbarát érzelmű. Kéri a kormányt, hogy ezeknek az alaptalan vádaknak tisztázására vizsgálatot rendeljen el. Ezután folytatták a honosítási törvényjavaslat tárgyalását, amelynek során az igazságügy miniszter elfogadta Ritter képviselőnek azt az indítványát,

hogy az újonnan Romániához csatolandó bánáti területek polgárait minden különösebb eljárás nélkül román állampolgároknak tekintsék.

A szenátus mai ülésén a CFR adósságainak és vasuti műhelyeinek ügyét tárgyalták.

Vaitoianu közlekedésügyi miniszter a CFR-nél előforduló bajokat azzal indokolja, hogy a pénzügyminiszter a költségvetésben nem bocsájtott elegendő hitelt az államvasut rendelkezésére.

Véglegesítési vizsgára kell menni az állami tanulóknak

Az állami tanítók újabb vizsgálata előtt állnak: erről beszél a közoktatásügyi miniszternek egy legújabb keletű rendelete. Van is ijedelem a tanítók körében, akiknek az utóbbi esztendőben ugyancsak kijutott a vizsgákból. Most azonban megnyugtathatjuk őket, nem olyan súlyos az egész.

Ime mit mond Tulbure György tanfelügyelő erről a miniszteri rendelkezésről:

— Nincs ok riadalomra. Mindössze arról van szó, hogy azokat az állami tanítókat (akár magya-

rok, akár románok), akik 1920 óta léptek a közoktatás szolgálatába, úgynevezett véglegesítő vizsgára utalják és ha ezen megfelelték, akkor véglegesített állami tanítókká lesznek. A vizsga tárgyai: elméleti és gyakorlati pedagógia, Románia történelme és Európa földrajza. Egy bizottság vizsgálja, amelynek elnöke valamelyik tanügyi inspektor, tagjai pedig tanítóképző intézeti tanárok. Az első vizsgai terminust március 15-ikébe alapította meg a miniszter.

A Népszövetség delegációja

Budapestre érkezik a kölcsön előkészítésére

Kállay pénzügyminiszter reaktiválása

— Az Estilap eredeti távirata —

Genfből jelenti a Wolff-ügynökség: A jóvátételi bizottság döntése után a nemzetek szövetségének titkársága az előkészületeket megteszi a határozat végrehajtására. Elsősorban hivatalos delegációt küld ki, amely előre láthatólag a jövő pénteken Budapestre megy. A delegáció tagjai: Avenol francia, Salter angol, Stoppani olasz, Henry Strakosch délafrikai, Schiba japán, Jansen belga és valószínűleg Wallenberg svéd kiküldöttek. A delegáció részletes programot készít Magyarország államháztartási reformjáról, magyar jegy kibocsátó bankot létesít és gondoskodik a belföldi kölcsön kibocsátásáról. A magyar parlament feladata

ezután a következő törvények letárgyalása.

1. A nemzetek szövetsége jegyzőkönyvének ratifikálása;
2. a reformprogram;
3. a kormánynak adandó felhatalmazások.

Ezen program végrehajtása után megkezdődnek a külföldi kölcsönre vonatkozó tárgyalások.

Párisból jelentik: Az Echo de Paris írja, hogy a jóvátételi bizottság tegnap elhatározta, hogy magyar pénzügyek ellenőrzőjéül Hardingot a Federal Reserve Board volt elnökét küldik ki.

Budapestről táviratozzák: Gr.

Bethlen István magyar miniszterelnök ma nyilatkozott a hírlapírók előtt a jóvátételi bizottság döntéséről. Kijelentette, hogy a pénzügyi bizottság kiküldöttjei közül Harding rövidesen Budapestre érkeznek a szanálás végleges módozatainak megbeszélése céljából.

A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy az események Kállay pénzügyminisztert igazolták és a maga részéről szívesen látná újból a miniszteri széket. E kijelentés után bizonyosra veszik Kállay reaktiválását.

Horthy kormányzó levelet intézett Kállay volt pénzügyminiszterhez, amelyben szolgálatkészségeért elismerését és köszönetét fejezi ki. Különösen a kölcsön tárgyalások körül működéséért mond köszönetet és annak a reményének ad kifejezést, hogy e téren kipróbált tapasztalatait továbbra is az ország rendelkezésére bocsájtja.

Roxin György dr a kincstár nagyváradai ügyésze

Emlékezetes, hogy a belügyminiszterium nemrégben felemeltette állásától Gredinariu Koriolán dr kincstári ügyészt, mert Gredinariu — legalább a miniszter véleménye szerint — nem elég nyomatékkal képviselte a kincstár érdekeit a görög katolikus püspökség kisajátítási ügyében. Ma az a közvetett értesítés jött Nagyváradra, hogy Gredinariu utódjául a miniszter ideiglenesen Roxin György drt nevezte ki. Valószínű, hogy Roxin dr fog véglegesen megmaradni ebben az új pozícióban.

A szovjet és a Vatikán

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: A szovjet kormány és a Vatikán közötti diplomáciai viszony felvétele a tavaszra várható.

Félmillió koronás magyar bankjegy

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A jegyintézet február 23-ától kezdődőleg új ötszáz ezer koronás címletű bankjegyeket hoz forgalomba. A bankjegy piros és zöld szálakkal elegyített fehér papírosan világosbarna ibolyaszínekben van nyomva.

Szombat
23Vasárnap
24

Dorian-filmszínház

Szent Mihály

6 hosszú felvonásban

A főszerepben:

Petrovich Szvetisláv

Hétfőn jön: **Pally, mint nőgyűlölő, 4 felvonásban**
A tizennegyedik vendég, dráma 5 felv.

HIREK

* Darabváltás, ma délután. Pinter Böske betegsége miatt a ma délutánra hirdetett Offenbach helyett a Vén bakancsos és fia a huszár kerül színre. A Hattyulovag ma esti előadásán a nevelőnő szerepét Neményi Lili, a kolozsvári színház primadonnája játssza.

* Véletlenül fogtak el két váradit betörőt. Tegnap este 8 óra körül telefonon értesítették a mentőket, hogy a Nilgesztelepre vezető hegyi úton félóra hossza verten két ember fekszik. A mentők a súlyosan sérült fiatalembereket beszálították a kórházba, ahol aztán hamarosan kiderült, hogy az ország-szerte körözött Orosz fivérek kerültek váratlanul hatósági felügyelet alá. A hírhedt utonállókát gondos ápolás alá vették, de közben értesítették az államrendőrséget és a vallatás során kiderült, hogy a jómadarak beleszöktek egy az országuton békésen haladó társaságba, akik aztán alaposan helybenhagyták a veszedelmes gonoszlovókat. Orosz Gábort és Orosz Mihályt felgyógyulásuk után, különböző büncselekmények miatt a rendőrség veszi pártfogásába.

* Orvosi hír. Dr. Suroiu János orvosi laboratoriuma Strada Rimanozeu utca 2. szám alatt megnyílt. Pontosan végez mindenféle vér-, gyomor-, köpet-, viz-zelet stb. vizsgálatot.

* Eljegyzési hír. Franz Niesner és Lily Pérazzii jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* A Török-vés-bál büfféjéhez, akik szivesek voltak hozzájárulni, akik előjegyezni és akik hozzá akarnak járulni, sziveskedjenek adományait vasárnap délután 1 órától a Kath. Körbe felküldeni, hol azt a rendezőség közönséggel átveszi.

* A Színházi Ujság, Nagyváradi közönségének népszerű lapja mai számának cikkei közül kiemeljük Fedák Sári Pompadour-nál Versaillesben. — A Pompadour váradi bemutatója. Budapesti levél. Beszéltem Arany Jánosossal (Zilahy Lajos cikke a Színházi Ujságnak). Róport a színészbárról, stb. stb. Egy szám ára 5 lei s mindenütt kapható.

* Kegyelet a Sas alatt.

* Rendkívüli népszerűsége folytán sokan hamisítják, éppen ezért csakis valódi védjeggyel ellátott Brázav sósorszeszt fogadjunk el. Kapható mindenütt.

* Vasárnap este van a Török-vés bál, Farsang utolsó bálját a Török-vés zárja le. A bált kitűnő műsor előzi meg, melynek keretében Várad legkiválóbb műkedvelői szerepelnek. A műsor kiemelkedő száma Patt és Pata, schon című kis kabarétréfa, mely csupa katuális sport kuplékkal van tele. A műsor pontosan fél 9 órakor kezdődik. A rendezőség kéri a közönség pontos megjelenését.

* Priscilla Dean a Vigadó-mozgósínházban. Priscilla Dean, a legnépszerűbb amerikai filmszínésznő egyik leghálásabb szerepében, „Az üzött vad” főszerepében játszik ma a Vigadó-mozgósínházban. A 6 hosszú felvonásból álló rendkívül érdekes film szombaton és vasárnap látható a fél 4, fél 6, fél 8 és egyenyed 10 órakor kezdődő előadásokon. A fél 4 órás előadás mérsékelt helyáru.

* Szőnyegjavítást és tisztítást jutányosan vállalok. Szőnyegjavító Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9.

* Az Apolló-mozgósínház ma, — szombaton — mutatja be az olasz filmművészet legszebb alkotását, a Söhajok hidja monumentális filmremekműt. Ez a pazar filmdráma a tüneményes látványosságok egész sorozatában jeleníti meg Michele Zevaco érdekes regényét. A monumentális filmremekmű a velencei dogék korában játszódik, ebben a színes, véres, érdekes korszakban. A velencei köztársaság ragyogó pompája, megannyi szoborral, melyek a lagúnák tükrében nézik szépségüket, szolgáltatják a keretet, melyben az elragadó meséje a szerelemnek, gyűlöletnek és bosszúnak, érdekes fészében bontakozik ki, hogy végül Dozsénak az Adriai-tengerrel kötött impozáns és jellegzetes nászával hágjon az érdekeség tetőfokára. A kosztümöknek olyan pazarságát, a művészi játéknak olyan tüzes, forró tempóját láthatjuk ezen a filmen, hogy könnyen beleragadhatunk magunkat az olasz középkor nagyszerű levegőjébe. A kinematográfia kitűnő eseménye a Söhajok hidja, melynél nagyobb sikerrel olasz film még nem aratott. Biztosítja a sikert a két főszereplő, az igéző szépségű Antoinette Galderari és a remek bravurjairól ismert Luciano Albertini most egészen új és eredeti szerepet játszik Albertinini, történelmi filmben játszik, egyéniségéhez illő briliáns szerepet. Partnere Antoinette Galderari típusa a szépolasz nőnek, akinek minden mozdulatában, szemének rebbelésében temperamentum és tiiz van. A 4 rész 20 felvonásos filmet 2 részben hozzák ki — 4 rész helyett — amivel különben az Apolló igazgatósága olyan kedveskedéssel szolgál a közönségnek, mely igazán nem mindennapos. Az első rész négy napig, szombattól keddig látható. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 órás előadás mérsékelt helyáru. Jegyek elővételben.

hajok hidja, melynél nagyobb sikerrel olasz film még nem aratott. Biztosítja a sikert a két főszereplő, az igéző szépségű Antoinette Galderari és a remek bravurjairól ismert Luciano Albertini most egészen új és eredeti szerepet játszik Albertinini, történelmi filmben játszik, egyéniségéhez illő briliáns szerepet. Partnere Antoinette Galderari típusa a szépolasz nőnek, akinek minden mozdulatában, szemének rebbelésében temperamentum és tiiz van. A 4 rész 20 felvonásos filmet 2 részben hozzák ki — 4 rész helyett — amivel különben az Apolló igazgatósága olyan kedveskedéssel szolgál a közönségnek, mely igazán nem mindennapos. Az első rész négy napig, szombattól keddig látható. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 órás előadás mérsékelt helyáru. Jegyek elővételben.

VIGADÓ

mozgósínház

Szombat—vasárnap

Az üzött vad

amerikai film 6 felvonásban.

A főszerepben:

Priscilla Dean

A fél 4 órás előadás mérsékelt helyáru

* Kalapcsomagoló papir nagy választékban kapható Mégay és László papirkereskedésében. Telefon 623.

* Udvardy kiállítása Kornweisznál.

* Esernyőket legolcsóbban Blumnál, Körösparton.

* Perzsaszőnyeg csomózású, ügyes munkás lányokat felveszt Székely, Strada Vlahuta (Székely János, utca 64).

Tüzifa

előrendelők, cser, több és gyertyán, bármilyen mennyiségben kapható

térmetési árban, házhoz szállítva

Faragó és Major

áttermelő cég

Tüzifaletel: Str. Soromos utca 5

TELEFON: 11-36

Központi iroda: Strada Nicolae Zlat

(Lukács György utca) 4 sz.

TELEFON: 12-98

Intelligens jó megjelenést

ügynököket

magas jövedelem mellett keresetük Minisztérium által az egész ország területére engedélyezett közkeletű cikkeknek terjesztésére ezidőszent Bucovina, Bessarabia, Dobruza és ó Románia területére oly kaulival bíró és az országrészek nyelvismeretéhez mért egyéneket keresünk kik a román nyelven kívül az orosz, bolgár és német nyelvek egyikét vagy másikat folyékonyan beszélik.

Bővebb felvilágosítást ad

Ormay

Strada Gojdu (Bella Odón)-utca 31. sz.

E ade

A város közepén 1 hold terület, iparvágánnyal irodával, mely 3 szobából áll, Schemberg hidmérleggel, fűrészcarnok motorházzal, istálló és kocsiszinnel. A telepen egy komplett tűzifaaprító berendezés van.

Ertekezhetni

Dr Sarkadi Dénes ügyvédnél

Parcul Traian (Széchenyitér) 1 szám.

Tavaszi újdonságok
megérkeztek

Szővetek,
Selymek,
Vásznak,
Schiffonok,
Szőnyegek,
Függönyök stb.

Az előírt, különben is olcsó árakból

10% árengedményt ad
MISSIR

cég, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi út) 2

A lej-javulás súlyos következményei a váradai pénzpiacra

Miért nem esnek az idegen valuták — Megakadt az exportkereskedelem

A lej javulása, mint az előrelátható volt, a gazdasági élet rovására, erősen érezteti hatását. E pillanatban még nem látják tisztán az emelkedés következményeit, annyi azonban már most bizonyos, hogy az ország idegen devizakészletének táplálóját, az exportot a lej javulása csaknem teljesen megszüntette. Emlékeztetés a cseh korona rohamos javulása és emlékeztetések azok a katasztrófális következmények, amelyekkel a cseh valuta emelkedése járt az ottani iparra és kereskedelemre. Ha az illetékes körök kellő időben nem teszik meg a szükséges intézkedéseket, úgy a lej javulása nálunk is a cseh krízishez hasonló állapotokat idézhet elő. A lej javulásának természetes következménye kellett volna, hogy legyen az idegen valuták árának nagymértvű csökkenése. Ez azonban nem következett be. Kereskedők, kiknek külföldi tartozásaik vannak, örömmel üdvözölték a lej emelkedését, azt híván, hogy kötelezettségeiket olcsón fedezhetik. Annál nagyobb azonban a meglepetésük, hogy a külföldi valuták a lej, mintegy husz százalékos emelkedésének dacára, jóformán semmit sem estek. Ez látszólag érthetetlen körülmény arra indított bennünket, hogy megfelelő váradai bankközlékhez forduljunk felvilágosításért. Sorra jártuk a deviza autorizációval rendelkező váradai bankokat és megkérdeztük, mi az oka annak, hogy a lej emelkedésével egyidejűleg a külföldi devizák árai nem estek. Csaknem egyértelműen a következő választ adták az Estilapnak:

A lej külföldi kurzusa — úgy a zülchi, mint a párisi kurzus — nem különbözik a tényleges állapottól. Ez csak akkor volna, ha lej üzleteket lehetne a külfölddel lebonyolítani. Ez azonban a devizatörvény értelmében vagy egyáltalán lehetetlen, vagy olyan körülményes, hogy a lej külföldi kurzusának kialakulásánál nem lehet tekintetbe. Így aztán az a helyzet, hogy a romániai piacon a lej tényleges értékével számolva a pénzintézetek csakis a reál helyzetet vehetik tekintetbe. Ma, amikor a lej eladása külföldön tiltva van, tehát lej ellenében nem lehet idegen devizát vásárolni, a bankok devizakészletét csupán az exportörök által eladott idegen valuta képezi. Az export pedig a lej kurzusának javulása következtében teljesen megszűnt, az exportörök nem adnak el idegen valutát, főleg osztrák koronát, aminek ellenében eddig fedezni tudták a bankok a nyugati devizasükségletet is. Ezzel szemben a kereskedők, kiknek külföldi tartozásaik vannak, a mostani időt alkalmasnak tartják arra, hogy devizasükségletüket fedezzék. Már most előállott az a helyzet, hogy a bankok kereskedő ügyfeleiknek nagymennyiségű devizát adtak el, de nem tudják azt külföldi piacon

lefedezni, mert nem áll rendelkezésükre a fent kifejtett okból arbitrársanyag. Így tehát, bármennyire kívánatos lenne is a lej emelkedése, nem éreztetheti hatását. Hozzájárul ehhez még az a körülmény, hogy Bukarest, amely felhívulási tájékoztatóbb a lej helyzetet illetőleg, olyan irányító kurzusokat dictál, amelyekből arra kell az erdélyi piacnak következtetnie, hogy ott nem hisznek a lej tartós javulásában. Nem lehet végül figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy Bécsben a banktisztviselők már majd egy hete sztrájkolnak és így a még rendelkezésünkre álló osztrák korona ellenében sem tudunk a bécsi tőrszén idegen valutákhoz jutni. A bécsi sztrájk egyébként az egész világgazdasági életet megrázkódtatja, mert tudvalevőleg az osztrák valuta egyike a legszilárdabb valutáknak és speku-

lációs bázisnak ma a legkényelmesebb. Mindent összegezve a lej javulása következtében csak olymódon lehetne olcsóbb az idegen deviza, ha a lej ellenében külföldi piacon azt be lehetne szerezni. Így azonban a lej emelkedése illuzoriusz.

A lej javulásának az exportra való hatása ügyében felkerestük az egyik legnagyobb váradai állat exportcég vezetőjét, aki kérdéseinkre a következő felvilágosítást adta:

— Az exportot kénytelenek vagyunk szüneteltetni, mert állatexportunk főleg Ausztria felé irányult. Mi csak úgy találtuk meg a számlátunkat, hogy az Ausztrliának eladott marháért befolyt osztrák koronáért 350-es kurzuson megszereztettük a lejt. Ma azonban 380 osztrák koronán alul nem tudjuk a lejt besze-

rezni, ami azt jelenti, hogy egy vágon árunál közel 30000 lejt fizetünk rá az üzletre. A lej javulása a belső piacon nem érezteti a hatását. Az állat ára nem lett olcsóbb, sőt, amit joggal elvárhatnánk, még a vám sem lett mérsékeltebb. Ma éppenugy 8000 lejt vámot fizetünk egy marháért, mint akkor, amikor Zürichben 290 volt a lej kurzusa. Hogy az hova fog vezetni, azt már sejtjük, ha ügyeembe vesszük, hogy egyik legnagyobb erdélyi exportcég a temesvári Vaskor cég csődbejutott. Addig nem exportálhatunk, míg a lej kurzusa csak névleges és annak tényleges hatását itt nem érezzük.

Ezek azok az információk, melyeket hozzáértőktől nyertünk. Ehez csak annyi hozzáténnivalónk van, hogy a kritikus helyzetet a kormány is komoly megfontolás tárgyává tette. Bratianu Vintila pénzügyminiszter és Oromulu a Banca Nationala kormányzója napok óta tanácskoznak a helyzet szanálása érdekében. m. e.

Agoston Péter Londonba költözik

Wedgwood angol miniszter érdekes levele egy volt magyar népbiztoshoz

A magyarországi kommunizmus idején Budapesten járt Wedgwood ezredes, ezidőszerinti angol miniszter. Nem politikai küldetésben volt ott az angol munkáspárt e kiváló tagja. Leánya egy dumántuli földbirtokos felesége, azolnál volt látogatásban és Londonba való visszautazása alkalmával néhány napot Budapesten töltött. Itt megismerkedett Kalmár Henrik akkori német népbiztossal, aki a Károlyi kormány nemzetiségi államtitkára volt. Kalmár Henrik a szociáldemokrata párt nemzetnyelvű lapjának, a *Volksstimmen*nek volt a szerkesztője és egyike volt a legképzettebb magyar munkásvezéreknek. A kommunizmus bukása után Kalmár letartóztatták és csak az orosz fogsorcsereakció alkalmával szabadult meg. Nem ment azonban Oroszországba, hanem a cseh kormány hozzájárulásaival Pozsonyban, régi lakóhelyén telepedett meg. Ma is ott él. Amikor az angol munkáspárt kormányra került, Kalmár régi barátját, Wedgwood ezredesét üdvözölte kinevezése alkalmából. Wedgwood most a következő levélben válaszolt az üdvözlésre:

Kedves Barátom!

Nagyon-nagyon köszönöm Önnek gratulációját. Hiszem, hogy mi is tehetünk valamit az angol munkásosztályért és a nemzetközi szolidaritás ügyében az összmunkásságért. Örömmel hallottam Önről,

hogy jól van és dolgozik. A múlt hónapban hallottam az Oroszországban élő Agoston Péterről. Ő továbbra is elméleti harcosa a munkásság felszabadítási küzdelmének. Jól van és alighanem Londonba költözik. Néhány nappal ezelőtt együtt voltam Peidlal és Garamival a parlamentben. Habár hatalmas a világreakció, e pillanatban hiszek egy szebb jövő eljövételében.

A legjobb kívánságokkal az Ön barátja

Josue Wedgwood.

Wedgwood szenzációs levele Nagyvárad számára is feltűnően érdekes, mert első ízben ad hírt arról, hogy Agoston Péter, a forradalom első váradai főispánja, aki különben most az orosz szovjet japáni követe, Londonba költözik.

A román megszállásért nem kér a magyar kormány kárpótlást

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A kormány mindennap várja mostan Titulescu londoni követnek Bukarestbe való érkezését. A követ ugyanis jelentést hoz a kormánynak arról, hogy milyen stádiumban van már a magyar-román pénzügyi egyezmény ügye. Itt elsősorban a békeszerződés 11. szakaszáról van szó.

Ebben a szakaszban ugyanis az áll, hogy a magyar kormány visszaköveteli mindazokat az értékeket, anyagokat, amelyeket a román hadsereg Budapest megszállása alkalmával magával hozott Magyarországról. A magyar kormány álláspontja e kérdésben az volt, hogy Magyarországot a román hadsereg nem háború következményeképpen, hanem saját iniciatívájából szállta meg, ennél fogva a román kormány minden rekvirált értéket meg kell, hogy térítsen és kárpótlást kell hogy fizessen az okozott károkért.

Amikor aztán a magyar kormány kölcsönért fordult a nagy-

hatalmakhoz, a román kormány elérkezettnek látta az alkalmat arra, hogy a magyar kormánytól a kártérítésről való lemondást követelje. Ez lett volna az ára annak, hogy a román kormány hozzájáruljon a magyar kölcsönhöz.

Bethlen gróf sokáig ellenállt a román kormány követelésének, de végül megadta magát. Ezzel kapcsolatban a londoni román követ nemsokára megkapja Bethlentől azt a deklarációt, amelyben a magyar kormány lemond Romániával szemben minden kártérítésről, amit eddig az 1919. évi megszállás okozta károkért követelt.

Sorozóorvos kinevezése Váradra

Az 1925-ös korosztály sorozására a nagyváradai hadkiegészítő kerület részére a hadügyminiszter N. Veluda 6. hadtestbeli százados-orvost nevezte ki.

Szűcs üzletünket

Ferdinand kir. (Rákóczy) u. 8 szám alá Stepper-Cl. á. z. ával, szemben

áthelyeztük

ZBORAY GYULA ES TARSA

Színház

HETI MŰSOR:

Vasárnap délelőtt: Tosca, munkás előadás kezdete 10 és fél órakor.

Vasárnap délután: Diadalmas asszony mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Csárdáskirálynő, bérlet kívül.

Hétfő: Jégcsap, bohózat ujdonság másodszor, A bérlet 83. szám.

Kedd: Carmen, opera repris, B bérlet 84. szám.

Szerda: Vigözvegy, bérleten kívül.

Csütörtök: Elssler Fanny, A bérlet 85. szám.

Péntek: Bucsukeringő, B bérlet 86. sz. Pintér Böske utolsó föllépte.

Szombat délután: Mandarin, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Pompadour, operett ujdonság, bemutató előadás, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Vasárnap délután: Vén bakancsos és fia a huszár, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Pompadour, operett ujdonság másodszor, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Hétfő: Pompadour, operett ujdonság harmadszor, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Kedd: Pompadour, operett ujdonság negyedszer, bérleten kívül, premier helyárrakkal.

Jégcsap

Vigjáték-bemutató a színházban.

Tegnap este Zilahy Lajosnak, a nagyon tehetséges fiatal magyar írónak egy bohózatát játszották a színházban. A közönség, amely a Hazajáró lélek szerzőjéről a közelmúltban oly kedvező impressziókat szerzett, tegnap este sem távozott csalódottan az előadástól. A tarkábbnál tarkább helyzetek, szinte ritmikusan egymást kergető fordulatok fakasztottak hangos kacagást, de a második felvonásban egy pillanatra megengyhültek a vonások a száj körül s komolyra dermedt az ember arca, nem illet, nem illet oda két komoly sor, két finom poétikus gondolat, amelyet Zilahy egyik alakjával mondatott, mert sérten darabossá vált körülötte az író sok jó ötlete. Nem, Zilahynak nem szabad bohózatot írni, nem szabad, hogy profanizálja költői tehetségét, bár azt kétségtelenül belátjuk, hogy ma költeni egy bohózat tantítményei nélkül ugyszólván nem is lehet.

Mindazáltal a darab nagyon mulatságos volt. Egy féltékeny, buta férj és a szép fiatal, élnivágyó felesége körül szövődik a mese. A férj, ahelyett, hogy a feleségét magához akarná édesgetni és a házasságát kedves élményekkel fűszerezni, ravasz trükköt eszel ki, az asszonyt törbe akarja csalni egy szerelemre képtelen fiatalember segítségével. Hát ez magában véve mulatságos. A buta férjien mindig sokat lehet nevetni s a közönség sokszor a nevetéstől fogta a hasát. Sőt a szemét is. De nem szemérmességéből, hanem hogy az egyes felvonások alatt a saját rendezői fantáziája rin-

gassa megelőzőbb illúzióba. Mert bizony ami az illúziókeltést illeti, a rendelőkben azzal a ruhás sifonnal, amelyből a pálinkát előveszik és az a vasúti váróterem! Nem is jó ezekről beszélni. Sokkal érdekesebb a megemlékezésre Jósika Mici, aki a bohózatban is épp oly jó tud lenni, mint a drámában, Tóth Elek, aki nagyszerű volt, Harsányi Miklós, aki egy öregedő fogorvost játszott komoly felkészüléssel, Sör Dezső, ez a folyton fejlődő fiatal színész, aki tegnap egyik legszebb sikerét aratta, Földes, mint egy snájdig gavalér és Madas, a vasúti portás.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap is két előadás lesz a színházban, délután a Diadalmas asszony, este pedig a Csárdáskirálynő kerül színre.

— Jégcsap. Hétfőn este a nagy sikerrel bemutatott érdekes bohózat a Jégcsap lesz a színház műsorán A bérletben a bemutató előadás szereplőivel.

— Vigözvegy, Elssler Fanny és Bucsukeringő. Ez a három operette lesz szerdán, csütörtökön és pénteken a színház műsorán. Mind a három darabban Pintér Böske játsza a főszerepet. A Bucsukeringő lesz Pintér Böske utolsó föllépte. A Vigözvegy szerdán bérleten kívül, az Elssler Fanny csütörtökön A bérletben és a Bucsukeringő pénteken B bérletben kerül színre.

— Pompadour. Szombaton este mutatja be a színház hosszas előkészületek, komoly próbák után az idei szezon egyik legszebb operettjét, mely minden nagyváros színpadának állandó műsordarabja. A Pompadour operett fogja uralni a színház jövő hét egész műsorát szombattól péntek estig. Öt egymásután következő előadás bérleten kívül lesz megtartva, premier helyárrak melett, csütörtökön pedig A bérletben, pénteken pedig B bérletben kerül színre a Pompadour rendes helyárrakkal. A címszerepet ezeken az előadásokon Kovács Kató játsza. Az operett többi szerepeit Zilahy, Kertész Manci, Borovszky, Misoga, Madas és Galambos játsszák. A Pompadour jegyeit már szombat reggeltől kezdve kezdte árusítani a színház pénztára az összes előadásokra. E gyönyörű kiállítású operett, melynek mind a három felvonására új díszletek és kosztümök készültek. Hetényi főrendező nagy tanulmányokat igénylő munkája után lesz beállítva. A zenei részek betanítását és a darab dirigálását Szatmáry kar nagy fogja minden előadáson vezényelni.

CHIC áruház Bulev. Regele Ferdinand 7.
(lérti) kalap ujdonságai megérkeztek

Tüzifa

elsőrendű száraz bükk, cser, fűgy bármilyen mennyiségben kapható házhoz szállítva termelési árban

Neumann Arnold

tüzifa kereskedőnél.

Telep: Váravelence.

Központiroda: Sír Alexandru

(Teleki-utca) 10. szám.

Telefon szám: 14-07.

Heti árjegyzék

Ár a 10 napig érvényesek

1 pálinkás készlet	60.-
1 boros készlet	60.-
1 vizes készlet	60.-
1 belőttés készlet	95.-
1 majolika kancsó	60.-
1 teás készlet	400.-
1 kávé készlet	400.-
1 mo-dó készlet	300.-
1 ebédlő készlet	900.-

Képtereztetés olcsón

Eladás nagyban!

Frattl Komlós Testvérek

üveg, porcellán, lámpa és Disz-műaruk gyári lerakata

Oradea-Mare (Nagyvárad)
N. J. rga (Zödfa)-u. 13

Legolcsóbb címtáblák

Földesből

készülnek

Saguna (Kapucinus utca) 19

Uj kézimunka szalon!

Sír. Saguna (Kapucinus-utca) 19. szám alatt

ujjonnan megnyitottam kézimunka szalonomat. Fehérnemű himzéseket u. m. Reneszansz, Rischelieu, Madeira, Filé és aszurozást úgy kézen, mint gépen elvállalok Gépen készített himzések csupán árban különböznek. Szmirna, Perzsa, Goblein és Kelim munkákat is a legjutányosabban vállalok. Kérem a hölgyközönséget erről meggyőződni:

Barta Macó.

Fénykép!

művészi és olcsó

Alexandri (Teleki)-utca 4. szám.

Róna

fényképésznél

Rondkivüli olcsó árak

Megnyilt!

Selejtes cipőáruház

Megnyilt!

Női, férfi és gyermekcipő-különlegességek óriási raktára

Színház-utca 4 szám

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirek

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN	— — — — — (10 null) 125
NEWYORK	— — — — — 57750
LONDON	— — — — — 2488
PARIS	— — — — — 2457
PRÁGA	— — — — — 167950
MILANO	— — — — — 2495
BUKAREST	— — — — — 320
BUDAPEST	— — — — — —
BÉCS	— — — — — 8125

* Allatexport címen március hó első felében állatkereskedelmi heti szaklap jelenik meg Nagyváradon, mely bukaresti, bécsi, budapesti és prágai érdekeltségeinek bevonásával az állatkezelési szakma minden ágával kimerítő részletességgel foglalkozik. A szaklap — mely ezen a téren hézagot pótol — egyedül áll Romániában és hivatva lesz úgy a romániai, mint a bécsi német, csehszlovák és magyarországi kereskedőket az állatexport, az állatkereskedelem és az ezzel kapcsolatos kérdésekben szakszerűen tájékoztatni. A lap felelős szerkesztője Böszörményi Emil dr., a nagyvárad és biharmegyei állatkereskedők szakcsoportjának ügyésze és nagyvárad munkatársai közé sorozandók: Juricskay Barna ny. tanácsos, Hillinger Márton, Moga László stb. A nagyfontosságú szaklap, mely az összes városokat, piaci árakat, törvényeket, rendeleteket és a szakmába vágó kérdéseket közli, román, magyar és német nyelven jelenik meg.

* Hogy festenek a mozik városi kezelésben... Temesvár városa most küldötte meg a mozikra vonatkozó városi szabályrendeletet Váradra. Temesváron tudvalevően városi kezelésben vannak az összes mozik, de hogy nem éppen a legelőszámba a helyzet, arra legjellemzőbb, hogy a szabályrendelethez mellékelt kísérő iratban a temesvári városi tanács jelzi, hogy a szabályrendelet átdolgozás és módosítás alatt áll.

* A magyar nemzetgyűlési botrány epilógusa. Budapestről jelentik: Reisinger Ferenc és Esztergályos János szocialdemokrata képviselőket a mentelmi bizottság a tegnapi ülésen tanúsított magatartásukért márvonta felelősségre. A mentelmi bizottság mindkét képviselőt a nemzetgyűlés megkövetésére, Esztergályost ezenkívül három napi kizárásra akarja ítéltetni a Házzal.

* Petrovich Szvetisláv legpáradésabb szerepében, a „Szent Mihály” címszerepében játszik ma a Dorian filmszínházban. — Werner Emilia megfilmesített regényében, amely filmen még nagyobb hatást vált ki, mint könyvben, a kitűnő magyar filmstáron kívül a következő híres magyar színészek játszanak: Makay Margit, Latabár Árpád, Bihari Ákos, Kürthy Teréz, Szarvassy Soma stb. A 6 hosszú felvonásból álló Dorian-sláger film még szombaton és vasárnap látható a 3, 5, 7 és 9 óras előadásban. A 3 óras előadás mérsékelt árú.

Ki lesz a váradi színügyi bizottság új elnöke?

Kétségtelen, hogy e pillanatban a váradi magyar színjátszás számára a legjelentősebb probléma: ki lesz a színügyi bizottság új elnöke? Lehet, hogy már ma eldől a kérdés. Mire e sorok napvilágot látnak, mindenesetre együtt ill a színügyek ellenőrzésére, s lehető irányítására szervezett — bár teljesen fakultatív természetű — bizottság, s Marcus István örökébe új elnököt választ. Talán az első olyan jelenség ez az utóbbi évek során, amelyről valamilyen autonóm jelleg el nem vitatható. Igaz ugyan, hogy a bizottság tagjait kinevezés ültette helyükbe, de most mégis e fontos személyi kérdésnek megoldása az ő kezükben van.

A magyar színjátszás szempontjából semmiestre sem közömbös, hogy a bizottságban a magyar tagok száma elenyészően csekély, s legfeljebb egy-egy demonstratív nekibuzdulásra szorítkozhatnak; éppen ezért a végsőkéig kell küzdeniük ama elvért, hogy a színügyek élén az a szellem inaguráltassék, amely a magyar kultúrával a váradi magyar

polgárság igényeivel szemben tolerans magatartást tanúsít. Ami a bizottság román tagjait illeti, a józan politikum azt diktálja számukra, hogy nemzeti kultúrájuk védelme mellett, a harmónia biztosítása vezesse őket.

Az új színügyi bizottság új elnökének tehát nem lehet más feladata, minthogy a közlekedés őszinte akarását bizonyítsa, mert lme ezernyi példa mutatott már arra, hogy művészet az az út, amelyen legkönnyebb a találkozás, az együttthaladás irányát felvenni.

Nem óhatunk a személyi kérdésbe valószínű kombinációkkal beleszólni, s nem találjuk opportunusnak egyik, vagy másik felölt érdemeit, avagy éppen nyugtalanító veletlansait kiemelni, de azt a megbecsülendő vágyát Nagyvárad magyar polgárságának igen is kihangsúlyozzuk, hogy a színügyek e fontos lakóterének csak olyasvalakit lát szívesen, akit őszintén áthat a becsületes megértés szelleme.

Akit kétszer ítétek halálra

Egy francia fiatalember kéjgyilkossága

Párisból jelentik: A franciaországi Laon város törvényszéke a napokban egy husz esztendőes legényt Marchandot másodszor ítélt halálra. Egy évvel ezelőtt kéjgyilkosságot követett el egy tizenhét esztendőes leányon és nyolc nappal ezelőtt egy rendőrt gyilkolt meg. Az első gyilkosság után az esküdtszék halálra ítélte, mert áldozatát olyan rettenetes kegyetlenséggel ölte meg, hogy fiatal korát nem vették enyhítő körülménynek. A bírónból sikerült megugrania és Párisból Havreba készült, hogy Amerikába hajózzon, amikor egy rendőrtisztviselő felismerte, letartóztatta és visszaszállította Laonba.

Marchand abban bizott, hogy a köztársaság elnöke meg fog neki kegyelmezni, de a második gyilkossága előtt azzal érkeztek le iratai, hogy nem kapott kegyelmet. Miután a kivégzés biztossá lett, Marchand elhatározta, hogy a zárkaja előtt álló rendőrt meggyilkolja és elmenekül. A terv kivihetetlen volt, mert hiszen erősen őrizték és kezei, lábai bilincsekben voltak. Ezért

Machand betegséget tettett és mikor a fogház igazgatójának engedelmével levették róla a bilincseket, hogy éjszaka pihenni tudjon, elérkezettnek látta az időt terve végrehajtásának.

Sikerült észrevétlenül átreszelnie a zárat, az ajtót csendesen kinyitni s mikor az őt éppen hátat fordított, egy nehéz széssel lesújtotta, úgy hogy az szörnyet halt.

Menekülése azonban nem sikerült, mert a hatalmas erejű ifjú minden védekezése dacára lefogták. Dacára, hogy halálra volt ítélve, az államügyészség követelésére újból az esküdtek elé került, akik egyhangulag másodszor is halálra ítélték. Az ítéletet a gyilkos cinikus nevetéssel fogadta. Érdekes, hogy a párisi orvosi egyesület azt a kérést intézte az államügyészséghez, hogy a kivégzés után tegyenek kísérletet mesterséges szívtültetésre. Nem valószínű, hogy ez az óhajítás teljesül, mert az orvos egyesületnek hasonló kérését már egyszer visszautasították.

Kovács Kató meghívást kapott Budapestre

Váradi színészek a pesti Pompadurban

Fall Leo pompás operettje, a Pompadur még mindig zsúfolt házak előtt folyik Budapesten. Évek hosszú sora óta aligha volt ilyen operettszlágere a pesti színpadoknak. De a pesti Pompadur címszereplője: Fedák Sári már is gondolt ad a Fővárosi Operettszínház dírekciójának. Fedák Sári ugyan is a közelben utnak indul Amerika felé. Most aztán a színház dírekciója fűt-fát megmozgat, hogy megfelelő utódot szerezzen a nagyszerű szerepre. Így esett — alighanem többek közt a választás Kovács Katóra is, aki, mint ismeretes a színház e heti váradi bemutatóján játsza a Pompadur címszerepét. Kovács Kató a meghívásnak természetesen

sen eleget tesz, s amint közlik vele budapesti fellépésének terminusát, — felutazik a magyar fővárosba.

Mivel azonban Fedák Sári nemcsak egyedül megy ki Amerikába, hanem megfelelően jótársulatot is a maga számára szervezni, magával viszi Nádor Jannót is, a kitűnő bonvivant, aki a Pompadurban a gárdista gróf szerepét játsza, sőt elviszi Helmay Tibort is, a pestiek nagyszerű új táncos komikusát, aki viszont Józsefet, a költőt játsza az operettben, — tényleg súlyos helyzetbe kerül a pesti színház. Így egy füst alatt bonvivant is keres és táncos színésznek is utána néz. Az előbbi szerepkörre ugyszólván már kész a megállás.

dás. Tolnay Andorral, a kolozsvári színház tagjával, aki a múlt szezonban a nagyvárad színház énekes bonvivanta volt! Halmay helyére már bővebb a választás, de ezek sorában is kitűnő nő helyen áll Pattantyus, a váradi színház ezidőszerinti táncos komikusa. Iránta is igen komolyan érdeklődik Jób Dániel, a pesti színház direktora, s ő is alighanem a feleségével: Kovács Katóval együtt fog bemutatózni Budapesten.

A váradi köztisztviselők vizsgálja

A belügyminisztérium tudvalevően elrendelte, hogy minden tisztviselő, aki közigazgatási állás elnyerésére pályázik, köteles vizsgát tenni. A vizsgálatok március 5-én kezdődnek és a kérelmeket legkésőbb február 25-ig kell betérjesztetni a prefektúrához. A vizsga tárgya román történelem, földrajz és számvitel-tan.

Dr Bucico Koriolán polgármester a rendeletet megküldötte az összes ügyosztályvezetőknek.

Kisebb vasuti baleset öt sebesülttel

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A costesti — tarnumagurelei vasútvonalon tegnap újabb összeütközés történt, a következő körülmények közt: Beuca állomás felé egy magános lokomotív indult Papa állomárról, hogy a 135. számú személyvonatnak segítségére legyen. Benca állomás forgalmi hivatalnoka — miután a mozdony Papáról kiindult, megváltoztatta előbbi rendelkezését, amelyet a váltóórnek kiadott. A segélymozdony teljes sebességgel futott be az állomásra és beleszaladt az ott vesztelő vegyesvonat mozdonyába. Mindkét lokomotív összeütközött, a postakocsi darabokra tört és egy harmadosztályú személykocsi könnyebben megsemmisült.

A balesetnek öt könnyű sebesültje van: a segélymozdony gépésze, a poggyáskocsi kaulauza és egy fékező, továbbá két pályamunkás, akik a közelben dolgoztak.

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért legelsősorban a beucai állomás főnökét és forgalmi hivatalnokát terheli felelősség, mert foglalt vágányra irányították a segélymozdonyt. De hibás a mozdonyvezető is, mert noha a védjelt tilosra volt állítva, ő mégis teljes sebességgel befutott a pályaudvarra.

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	—	400
OSZTRÁK KORONA	—	370
CSEH KORONA	—	547
FRANCIA FRANK	—	830
DOLLAR	— — —	192

* Elveszett. Tegnap este 7 órakor a Dorian-moziban elvesztettem fekete bőr ridikülömet, amelyben iratok voltak. Kérem a megtalálót illő jutalom ellenében adja át a Hegedüs Hírlap-irodában.

APOLLO

mozgósínház

Michele Zavaco

nagy történelmi regénye
filmen

Film a velencei dogékról

A SÓHÁJOK HIDJA

monumentális filmremekmű
4 rész 20 felvonásban.

Két részben kerül bemutatásra

Filmre alkalmazta:

Domenico Gardo

Rendezte:

Giovanni Berlinetti

I. rész:

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd

II. rész:

Szerda, csütörtök, péntek,
szombat.

A kísérő zene műsora:

1. Weber: Der Ereischütz.
2. F. Suppe: Die Schöne Galathe.
3. F. Suppe: Dichter u. Bauer.
4. I. Fucik: Die Glocken v. Prag.
5. I. Fucik: Winterstürme.
6. Schumann: Fantasie.
7. Grig: Peer Gynt Suite I.
8. Bizet: 2-me Suite L'Arlésienne.
9. Glinka: Das Leben für den Caar.
10. Schubert: Zwei Sätze.
11. Mayerber: Afrikanerin.
12. R. Wagner: Der Fliegende Holländer.

Jegyek elővételben.

INVITATIE.

Cassa de Pastrare Generala S. p. A. in Oradea-Mare va tine la 4. Martie 1924. ora 12 a. m.

adunarea generala ordinara
XXII-lea

in localul institutului Piata Regina Maria Nr. 2. (Bemer-tér), la care invitam on. actionarii.

Programul adunarii:

1. Raportul directiunei asupra gestiunei anului 1923.
2. Comunicara bilantului. Raportul comisiunei de censored. Stabilitarea bilantului si hotarirea asupra distribuirea castigului.
3. Hotarirea asupra dispanzarilor.
4. Alegerea membrilor ai comisiunei de censored.
5. Hotarire asupra propunerilor eventuale. (Propunerii conform dispozitiilor ale statului se vor inainta Directiunei 6 zile inaintea tinerii adunarei generale).

Oradea-Mare, la 23. februarie 1924.

Directiunea

MEGHIVO

Az Általános Takarékpénztár r. t. Nagyváradon folyó ávi március hó 4-én tartja az intézet Piata Regina Maria 2. sz. (Bemer-tér 2. sz.) alatti helyiségében

XXII-ik évi rendes közgyűlést, melyre a t. részvényeseket ezenel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1923-ik üzletéről.
2. Az 1923-ik évi zárszámadások előterjesztése. A felügyelőbizottság jelentése. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránt határozathozatal.
3. A felmentvény tárgyában határozathozatal.
4. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
5. Esetleges indítványok feletti határozathozatal. (Ezen indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést legalább 6 nappal megelőzőleg nyújtandók be az igazgatósághoz.)

Oradea-Mare, 1924. február hó 23-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 18-ik §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényes bir szavazati joggal, aki részvényeit még le nem járt szelvényeivel együtt az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig letétbe helyezte.

Contul-Bilant. — Mérleg-számla. Activa — Vagyon. Numerar in Cassa. — Pénztárkészlet. Lei: 653,881. — Plasate la institutiuni de banca. — Pénztintézeteknél elhelyezve. Lei: 908,871.30. Suma — Összesen Lei: 1,562,752.30. — Cambiale — Váltótárca. Lei: 6,466,223.25. — Debitori de contocurent. — Folyószámlaadósok. Lei: 692,535.93. — Imprumuturile de rasboi ale orasului Oradea-Mare. Nagyvárad város hadikölcsöne. Lei: 357,922. — Alte debitori imprumuturi de rasboi. — Egyéb hadikölcs. adósok. Lei: 10,375. — Suma — Összesen Lei: 368,297. — Efecte. — Értékpapírok. Lei: 107,773.75. — Imprumut ipoteca. — Jelzálogkölcsönök. Lei: 5,581.50. Avansuri. — Előlegek. Lei: 8,588. — Suma — Összesen. Lei: 9,211,751.73. —

Passiva — Teher. Capital societar — Részvénytőke. L: 1,500,000. Fond de reserva. — Tartalék. alap. Lei: 171,746.75. Fondul special de reserva pentru creantele dubioase. — Törvény által megengedett adómentes tartalékolás kétése követelésekre. L: 100,000. Pensiunea functionarilor. — Nyugdíjalap. Lei: 43,000. — Suma — Összesen. Lei: 314,746.75. Depuneri — Betétek. Lei: 6,450,694.05. Creditori imprumuturilor de rasboi. — Hadi-kölcsön hitelezők. L: 334,079.60. Reescompt. — Visszleszámítás. Lei: 156,622.77. — Imposibile de platite. — Hátralékos adók. Lei: 24,357.63. Dividenda ne ridicata. — Fel nem vett osztalékok. Lei: 29,321. — Positii transitoare. — Átmeneti kamatok. Lei: 197,941.45. Report din anul 1922. — Nyereségáthozat 1922. évről Lei: 2,700.67. Beneficul net pe anul 1923. évi tiszta nyereség. Lei: 201,287.81. Suma. — Összesen Lei: 203,988.48. Suma — Összesen Lei: 9,211,751.73.

Contul profit si pierdere — Nyereség és veszteségszámla. Esite. — Tartozik. Salariile functionarilor si cheltuieli de negot. — Tiszti fizetések és üzlet költségek. Lei: 362,168.39. — Imposibile si taxe — Adók és illetékek. Lei: 96,808.53. Interese diferite Kamatok. Lei: 390,067.23. Fondul special de reserva pentru creantele dubioase. — Törvény által megengedett kétése követelések tartalékára adómentesen átvitelvezve. Lei: 100,000. — Beneficul net pe anul 1923. évi tiszta nyereség. Lei: 203,988.48. Suma — Összesen Lei: 1,153,032.63. Intrate. — Követel. Report din anul 1922. — Nyereségáthozat 1922. évről. Lei: 2,700.67. Interese. provisiuni si alte venituri. — Kamatok és jutalékok. Lei: 1,150,331.96. Suma — Összesen. Lei: 1,153,032.63.

Oradea-Mare, la 31. Decembrie 1923.

Antoni Molnár director — igazgató, Eugen Brand expert-contabil — cégvezető, Eliás Schiff cassar — pénztárnok. Subsemnatul comitet am examinat centruiile si le-am aflat in deplina ordine si consonanta cu registrare institutului. — Megvizsgálta és helyesnek találta: Comitetul de supraveghere: A felügyelő-bizottság.

Apró hirdetések

Keresünk kereskedelmi végzett gyakornokot, román és német nyelvet bírók előnyben. Cim Hegedüs hirlapirodában. 789

Figyelem! Leszabott fehérnemű csomagok Sas-passagétól Str. Saguna (Kapucinus-utca) végéig elveszett, vagy ellopták, megtaláló jutalomban részesül. Bermán fehérnemű áruházban. 788

Kontrafékes bicikli jókarban eladó. Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 7. Schwartz. 790

Eladó ingatlanok, egy üzemi képes új malom közel Váradhoz. Korcsma és hentesüzlet, ötszobás lakással háromszázszáz lejtért. Háza és szőlők 85.000 lejtől 3 millióig. Értekezni Tománénál, Nilgesz-telep, 3-6-ig Str. Sf. Ladislau (Körös-utca) 21.

AVIZ

Sa aduce la cunostinta Onor. consumatori (si Dlor ofiteri) ca-ri se bucura de orice favor de consumatie electrica, ca de la 15 Februarie pana la 15 Martie a. c. sa certifice dreptul de acest favor, cu atat mai vartos, caci in caz contrar consumatia nu lisa va socoti cu pretul redus.

Certificatele sa se adreseze catre Uzina Electrica sau sa se inainteze persona la oficiul Uzinei Electrice in biroul Nr. 1, zilnic intre orele 15 si 18.

Certificatele necesare sunt urmatoarele: 1. Certificat, subscris de catre seful serviciului cu data din anul curent, in care se certifica in ce calitate face beneficiarul serviciu.

2. Functionarii necesaritati si functionarele sunt obligati a certifica ca sunt sustinatori de familie.

3. Pensionarii au sa inainteze carnetul de pensie.

Oradea-Mare, la 9 Februarie 1924.

Directiunea Uzinelor Electric ale Municipiului
Mihail Bazilli m. p.
director.

FELHIVAS

Felhivom mindazon fogyasztókat, akik a Villamosmünel akár a városi, akár az állami tisztviselők részére megállapított áramdíj kedvezményt élvezik (a hadseregbeli tiszt urakat is), hogy igényjogosultságukat f. é. február hó 15 és március hó 15-ike között annál is inkább igazolják, mert ellenesetben részükre a kedvezményes árszámlázást megrogjuk szüntetni. Az igazoló iratok a Villamosmü részére küldendők, vagy a Villamosmü telepén az 1-es számú szobában bármely munkanapon d. u. 3 és 6 óra közötti időben személyesen bemutatandók.

A szükséges igazolványok: 1. A hivatalfőnök által 1924 évi kelettel látamozott alkalmaztatást és szolgálati beosztást igazoló okmány.

2. Nőtlen kedvezményesek és tisztviselők részére ezenkívül a családfenntartói minőséget igazoló okmány.

3. A nyugdíjasok tartoznak a nyugdíj fizetési könyvet bemutatni.

Oradea-Mare, la 9 Februarie 1924.

Városi Villamosmü Igazgatósága:

Bazilli Mihály s. k.
igazgató.

Ezer lele játé különlegességgel

utazó kosarat, szappanokat, ná-
ráfokat, fésűket, hajcsattokat
olcsó árban teljes választék-
ban kapbat.

Löwy bazárban

Sas-passage.

szabó van elég

de o caon és jól klászológ

David és Kohn

uri szabóknál

Strada Alexandril (Teleky-utca) 4.

nyitvatartás

MEGHIVÓ.

A Nagyvárad Takarékpénztár

77-ik évi közgyűlését

1924. évi március hó 4-én délután 4 órakor tartja saját helyiségében, melyre a tisztelt részvényeseket ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1923. üzleti év eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1923. évi zárszámadások megvizsgálásáról, a mérleg megállapítása, valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése tárgyában.
4. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok módosítása tárgyában.
5. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.

6. Egy igazgatósági tag és egy felügyelő-bizottsági tag választása 2 évi időtartamra és az alapszabályok értelmében váltóbírálok, illetve választmányi tagok választása.

A mérleg eredeti példánya f. évi február 24-től kezdve az üzleti helyiségben a részvényesek által megtekinthetők.

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1924 február 19.

Az igazgatóság.

Rivonat az alapszabályok 15 és 16. §-aiból.

Érvényes határozat hozatalra a közgyűlésen legalább 25 olyan részvényesnek kell jelen lenni, kik az alaptőkének legalább egynyolcadrészét képviselik.

Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére íratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az őt illető szavazat mennyiségéről térítvényt kap.

Hatóságoktól, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatoktól kiadott letéti igazolványok az eredeti részvények helyett a közgyűlésen részvevési jogot adó letét gyanánt fogadtatnak el.

Egy tulajdonos nevére szóló részvényekről csak egyetlen térítvény adható ki.

A Nagyvárad Takarékpénztár zárszámadása az 1923. évről.

Vagyon

Mérleg-számla

Teher

	Lei	b.		Lei	b.		Lei	b.		Lei	b.
Pénztárkészlet — — — —			3,294,513,21	Részvénytőke — — — —					10,000,000		
Váltókölcson — — — —			19,800,230,13	Alapok:							
Jelzálogkölcsonok — — — —			1,043,611,03	Tartalékalap — — — —			2,241,198,96				
Adósok folyószámlája — — — —			17,841,253,07	Két s követelések tartaléka — — — —			700,000				
Értékpapírok — — — —			14,288,915,62	Értékcsökkenési alap — — — —			5,000				
Társasági ház — — — —			131,030,55	Jubileumi alap — — — —			5,000				
Ingatlan — — — —			27,246,91	Nyugdíjalap — — — —			282,718,78		3,233,917,74		
Szavatosságok — — — —			1,810,000	Betétek — — — —					35,230,124,25		
Egyéb követelések — — — —			334,404,91	Engedményezett jelzálogkölcsonok — — — —					343,893,31		
				Hitelezők — — — —					2,998,501,75		
				Visszleszámitolás — — — —					3,250,000		
				Szavatosságok — — — —					1,810,000		
				Egyéb tartozások és előre felvett kamatok — — — —					276,329,51		
				Ez évi nyereség — — — —					1,428,438,87		
			58,571,205,43						58,571,205,43		

Veszteség

Nyereség és Veszteség-számla

Nyereség

	Lei	b.		Lei	b.		Lei	b.		Lei	b.
Tiszti fizetések, üzleti, kezelési és egyéb költségek — — — —			1,062,688,62	Nyereség-áthozat 1922. évről — — — —					34,054,81		
Adók és illetékek — — — —			372,489,37	Tiszta kamat, jutalék és egyéb jövedelmek — — — —					3,450,396		
Kétes követelések tartalékának képzésére fordítva — — — —			700,000	Ingatlanok tiszta jövedelme — — — —					79,166,05		
Ez évi nyereség — — — —			1,428,438,87								
			3,563,616,86						3,563,616,86		

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1923. évi december hó 31-én.

Horváth Arpád
vezérigazgató.

Dr. Szemes Ferenc
igazgató.

Cseréy Dezső
igazgató.

Az igazgatóság:

Dr. Karácsony János
elnök.

A Felügyelő-Bizottság:

Böszörményi Géza

Dr. Imrik Gusztáv

Bocsánczy László
Horváth Arpád
Marcus István

Dr. Gyöngyössy István
Dr. Lánzy József
Nussbaum Sámuel

Somogyi Géza

Tóth Imre

DIANA SORSORSZESZ
az egyedül valódi
ügyeljünk a DIANA névre

Utazónak

ajánlkozik feltétlenül megbízható
magyar, német, román
nyelvvél bíró egyén az

Ókirályságba is
Szíves megkereséseket
„Üzlet” jelígre a Hegedűs
Hirlapirodába kérem.

Tűzálló (chamotte) téglák

legelőnyösebb árban kapható:

Léderer Márton
chamotte-tégla,
cserépgyár és
mészégető r.-t.

Gyár: ALESD. Központi
iroda: Nagyvárad, Strada
Berthelot (Sai Ferenc-u.) 6
Nagyvárad lerakat
Nemes Gyula és társa ákereskedők
Iuzesi telepén

Egy ügyfelem a „Pax” zseb-
lámpa és zseblámpaelem gyár-
cégből kilépvén, a céget egyedül
átvevő ügyfelem nevében felhi-
vom fenti cég összes hitelezőit,
hogy követeléseiket irodámban,
(Pável püspök-u. 3. sz.) 3 nap
alatt bejelentésük, mert ezen idő
után bejelentett igények figye-
lembe nem vétetnek.

Oradea-Mare, 1924. febr. 22.

Dr Fodor Péter,
ügyvéd.

Értezték nagyvállalatokban

ágyterítők, szőtrók, ma-
tyók, miliók, futók, zseb-
kendők, abroszok, a
legszebb filé munkákkal

Weinbergernéhez, Zárda-u. 1

Házak eladók

HUMANITAS

Alexandrii (Teleky)-utca 11

TELEFON 19 - 05

A lépcső

igazolmány képeket

legolcsóbban készít Sternberg
Államrendőrségi fotografus, rend-
őrség II. em. 10. Sas-palota,
VULCAN műtermében és a Sas-
palota II. em. műtermében

Ugyanitt 2 segédet, a szakmában tel-
jesen járlast, azonnalra keresek.

APRÓHIRDETÉSEK

LÉVELEZÉS

E. Lapját megkaptam. Sejtelmem sincs
róla, hogy kicsoda. Nyugtassa meg
Pyjamát. 783

„UNICUM” levelét átvette-e már? Vá-
laszt szíveskedjék jelezni. I. (II) 786

LAKÁS

ELCSERELNEM 2 szoba, konyha, elő-
szoba és minden mellékhelyiséges laká-
samat 3 esetleg 2 szobás lehetőleg mo-
dern lakásért, felépítésért. Cím a Hegedűs
hirlapirodában. 485

ALKALMAZÁS

MEGBIZHATÓ ember pénzbeszedőnek
ajánlkozik, vagy nagyobb részvénytár-
sasághoz irodaszolgálat. Címe a Hegedűs
hirlapirodában. 679

NYOMDAI és kereskedelmi vállalat
keres román, magyar, német nyelvet
szóban és írásban bíró könyveit, levele-
zőit, önálló hatáskörök. Ajánlatot eddigi
működés és igények megjelölésével „Biz-
tos jövő” jelígre a Hegedűs hirlapirodá-
ba kér. 762

FIATAL leányt vagy asszonyt minde-
nesnek két személyhez 1-ére felvesz
Szász, Bulevardul Regele Ferdinand (Rá-
kóczi-ut) 30. jobbra. 763

MINDENES március 1-re felvétetik.
Cím a Nagyvárad kiadóhivatalában, Str.
Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6.

PERFECT magyar, német gyors- és
gépirónót, ki francia, angol, vagy román
is tud, önálló levelezőt és irodai
munkálatokban járatost azonnali belé-
pésre keres „Ipárvállalat központi iro-
dája” jelíggel, fizetési igények pontos
megjelölésével ajánlatokat a Hegedűs
hirlapirodába kérek. 726

TANULÓ leány női ruha varráshoz
fizetéssel felvétetik. Strada Alexandri
(Teleki-utca 35. Weisz Szerén. 785

ADÁS-VÉTEL

„MENTOR” írógép látható írásu, hasz-
nált, jókarban, olcsón eladó. Cím Hegedűs
hirlapirodában. 745

ELADÓ fürdőszobába csempe és föld-
be építendő fürdőkád teljesen új. Egy
olcsó jó pianino, baba kelengye, Bule-
vardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)
30. jobbra Szász. 577

KÖNYVTÁR különböző íróktól 500 kö-
tet (lehetőleg egybe) eladó. Bővebbet
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-
ut 30. Szász. 543

ELADÓ magánház butorral, lakással,
elfoglalhat. Vásártéren körésmáépület
berendezéssel együtt. Értekezhetni özv.
Jónásnénál, Strada Rosiorilor (Huszár-
utca) 2-4. 784

ELADÓ egy teljesen új rekvirálás
mentes, modernül felszerelt magánház,
mely áll három szobából, fürdőszoba és
mellékhelyiségekből. Strada Aurel Vial-
cu (Vámház-utca) 61. 782

ELADÓ nagyon szép perzsa hencser-
takaró. Bulevardul Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 486

ELADÓ magyar stílusú hallberendezés.
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-
ut) 30. jobbra, Szász. 683

ALIG használt „Titánia” írógép eladó.
Cím Hegedűs hirlapirodában. 774

ELADÓ egy kirakati rézállvány 4 met-
szett üveglappal, teljesen jókarban. Bu-
levardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)
30. Szász. 698

ELADÓ vendéglő Marosvásárhely leg-
forgalmasabb helyén, kitűnő forgalmu
vendéglő, teljes felszereléssel, hálaeset
miatt, azonnal átvehető. Feltételekről
felvilágosítást nyújt az „Omnia” élt. ügy-
nökségi iroda. Piata Reg. Ferdinand
Főter 24. Telefon 23. Marosvásárhely. 780

TORDÁN a főter közepén szép üzlet-
helyiségben levő cukrászda betegség
miatt teljes berendezéssel eladó vagy a
helyiség kiadó azonnal kávéháznak vagy
más kereskedésnek is legjobb forgalmi
hely. Értekezni lehet: Farkas Mendel,
Turda. Telefon 34. 778

ELADÓ házak Strada Francisc Berko-
vits utca 24. beköltözhető 2 szobás la-
kással 140 ezer. Berkovits-u. 7 5 szobás-
sal 170 ezer. Weisz Gizi, Strada Tipog-
rafiei (Nyomda-utca) 4. 772

KIADÓ Stepper cukrászda körül 1 szo-
ba, iroda vagy varrodának, Weisz Gizi,
Strada Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 773

ELADÓ ampirstílusú elefántcsont le-
gyező (vitrin), szép madeire renesszansz
legyező, nagyon szép medere, renesszansz
ajurok miliók, futók, tálcaterítők, abro-
szok, szőtrók, ágyterítők, filé motívok.
betétek, klóplli csipke és betét. Kötött
fehér, arany és színes terítők, szíta go-
belin, gobelin képek rámaival és anélkül.
montirozatlan diványpárnák, kelim ab-
rosz és drapéria, és sárga selyem
paplan. — Nagyon szép fe-
hérmű, ingek, nadrágok és leibhenek.
selyem rojtos kendő. Egészen új szürke
szövet kosztüm és estélyi ruha sárga se-
lyem, autó bundák, zsurasztal, lámpa-
ernyők, szanítás (szobagőzfűrdő), per-
zsa szőnyegek, ebédli 24.000 lei, perzsa
ebédli-szőnyeg, perzsa és szmirna átve-
tők, igen olcsón, 2 ablakra nordis fűg-
göny, indiai ezüst sál, képek, fekete faft
nagyon szép eredeti egészen új jelmez-
ruha, színes és fehér abroszok, szálvé-
ták. — Bulevardul Regele Ferdi-
nand Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 493

SZOLID OLCSÓ ÁRAIRÓL ELISMERT

SZÉKELY

posztóáruházába megérkeztek a tavaszi

SZÖVET KÜLÖNLEGESSÉGEK

Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 5. sz.

ELADÓ: ebédli, háló és előszoba bu-
tor, fehér ágyak, képek és 2 szőnyeg
olcsó árban. Vállalunk mindennemű
ebédli, háló, konyha, üzlet és irodai be-
rendezési butorok készítését, I-rendű
anyagból és olcsó árban. Új butorüzem
Sirul Cerbilor (Szarvas-sor) 4. 21

KÜLÖNFÉLÉK

20 ezer dollárt ingatlanokba fektetnék.
Ajánlatokat részletes leírással és árakkal
„Örökség” jelígre a Hegedűs hirlapiro-
dába kér. 781

Újmoderncimfestő

Erdélyi J.

P. Unirii (Szt. László)-tér 7

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény
ételzsirt,

mert tiszta, egészsé-
ges és szapora

Köserül előállítva, szí-
goruan az orthodox
izr. rituelek szerint

Fuohs Benjamin nagyvá-
radi orth. főrabbi ur
felügyelete alatt

Készíti a Fabrica Phenix
S. a. R. Bucuresti.

A legjobb miniszter rendelet értelmé-
ben minden kinek szívese van ényvé-
pén személyazonossági igazolványra,
melyhez képeket legolcsóbban készít

MIMOSA FOTOGRAF

Str. Saguna (Kapucius-u.) 4.

Régiségeket vásárol és elad,
Különleges-égek: porcelán,
üveg, fayence és email.
Nag. vár d, Szan. szlo-utca 1.

Flüger-Jéle padlójénymáz

parkett-paszta és Email
festékek minden szín-
ben, a legolcsóbban
csak az új festéktü-
letben szerezhetők be.

Rosenberg, Rimanóczy-u. 2

Gyümölcsfa csemeték

kaphatók fajazonos koronás
példányok

„Viktoria” kertgazdaságban

Központi iroda: Bulev. Reg.
Ferdinand (Rákóczi-ut) 36

Kertek, parkok művészi
rendezését vállaljuk.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

Tűzifa árak

Freiberger és Schwarz

cégnél, Sorompó-u. 3., a Calea Vic-
toriei (Kolozsvári utcai) sorompónál.

1 m ³ I-a bükki hasáb házhoz szállítva	260
1 m ³ I-a cser hasábja	270
1 mm. I a bükki hasábja	60
1 mm. botfa	40
1 mm. szőraz aprított fa	70

TELEFON 529